

Paragrafta Anlatım Biçimleri – Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

1. Organik pamuktan ve bambudan üretilmiş tekstil ürünleri hem insan sağlığı hem de çevre için en iyi çözüm olarak kabul görüyor. Pamuğun ya da bambunun organik olarak kullanılması içinse üretim aşamasında her tür tarım ilacından uzak yetiştirilmesi gerekiyor. İpeklilerde ise risk daha az çünkü ipek böceği herhangi bir kimyasala maruz kalmış dut yaprağını içgüdüsel olarak zaten yemiyor. Boyama aşamasında da ipek, organik boyayı en güzel gösteren ham madde. Böylece bu ürünleri tercih ederek cildinizin bu kimyasallara maruz kalmasını önlemiş olursunuz.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisi ağır basmaktadır?

- A) Açıklama B) Öyküleme C) Betimleme
D) Tartışma E) Tanımlama

2. Türkiye’de bugün 25-34 yaş aralığındaki genç nüfusun yarısı lise mezunu bile değil çünkü 12 yıllık zorunlu eğitim daha yeni başladı. Oysa Kore’de aynı yaş aralığındaki nüfusun % 5’ten azı liseyi bitirememiş. Bu rakamları aldığımız OECD’nin kendi ortalaması ise % 18 civarında.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
B) Örnekleme yapılmıştır.
C) Sayısal verilerden yararlanılmıştır.
D) Sebep-sonuç ilişkisi kurulmuştur.
E) Nesnel bir anlatım hâkimdir.

3. 8 yıllık zorunlu eğitimin kararı 70’lerin başında alındı. Ancak 1998’de uygulamaya girdi. 30 yıllık bu gecikmenin bedelini bugün orta nüfusun % 40’ının lise mezunu olmaması gibi bir sonuçla ödüyoruz. Bugün, 90 yıl sonra, nihayet o büyük açık kapandı. Artık bütün çocuklarımız eğitime ulaşabiliyor.

Bu parçanın anlatımı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) İstatistiki verilerden yararlanılmıştır.
B) Tanımlama yoluna gidilmiştir.
C) Varlıklar ayırıcı özellikleriyle verilmiştir.
D) Benzetmelerden faydalanılmıştır.
E) Soyut bir kavrama insan özelliği verilmiştir.

4. Eğer galaksimiz bir yemek tabağı kadar küçülebilseydi Güneş sistemimiz bu tabağın kenarındaki minik bir toz tanesinden bile küçük olurdu. Eğer Dünya bir beyzbol topu kadar olsaydı Mars bir golf topu, Jüpiter ise bir pilates topu kadar olurdu. Dünya, evren, zaman ve insanlık tarihine dair olağanüstü büyüklükleri, ölçeklendirme yoluyla anlayabileceğimiz boyutlara indirgeyen David Smith, şaşırtıcı ve eğlenceli sonuçlarla çocuklara farklı bakış açıları kazandırıyor. Yaşam, 12 dilimlik bir pizza olsaydı kaç diliminin okulda, kaç diliminin oyunda geçirdiği zaman olduğunu hangi çocuk merak etmezdi ki...

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Somutlama yapılmıştır.
B) Tanımlamaya yer verilmiştir.
C) Benzetmeden yararlanılmıştır.
D) Niteleyici sözcükler vardır.
E) Varsayımlara başvurulmuştur.

5. Haziranın ortasında bir gün kuyu tarafından neşeli haykırırlar geldi. Yaklaşıp baktım: Kuyudan buz gibi su çıkmış, haberi duyan arazi sahibi koşup gelmiş, sevinçten havalara uçuyordu. Tatlı bir toprak kokusu sarmıştı etrafı. Arazi sahibi, ustaya ve çıraklara bahşiş dağıttı. Kuyuyu arazide yapacağı inşaatlarda kullanacaktı. Şehir suyu henüz Gebze’nin arkalarına kadar gelmemişti.

Bu parçada aşağıdaki duyuların hangisinden yararlanılmamıştır?

- A) Görme B) Tatma C) Dokunma
D) İşitme E) Koklama

6. Anadolu palamut meşesi, yaz sonunda çiçek açar. Aynı ağaçta bulunan dişi çiçekler açık yeşil ve pembe, erkek çiçeklerse koyu sarı ve yeşildir. İki yılda olgunlaşan meyveleri, kahverengi kabuklu beyaz bir tohumdan ve çanağı andıran bir bölümden oluşur. Ülkemizde Ege, Marmara ve İç Anadolu Bölgesi’nde sık rastlanır.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Karşıt sözcüklerden yararlanılmıştır.
B) Karşılaştırmaya başvurulmuştur.
C) Benzetme yapılmıştır.
D) Varlıkların ayırıcı özellikleri verilmiştir.
E) Öznel bir anlatım benimsenmiştir.

Paragrafta Anlatım Biçimleri – Düşünceyi Geliştirme Yolları - 1

7. Ahtapotu andıran billur bir avizenin, Balık Kral Necef'in ve Padişah Deli İbrahim'in yollarını ustaca bir kurguyla birleştiren Nazlı Eray, heyecan dolu bir dünya yaratıyor yine. Nazlı ve Osman'ın Şişhane'deki bir avizeciden geçerek vardıkları büyümlü ormanda başlayan maceraları, gizemli Madam Lidy'a'nın evinde tanıştıkları çılgın eşyalarla sürer. Gelecekte haberler veren tozlu masa, nar ağacına âşık olan avize, kantinde çocuklarla gofret yiyen bir padişah hayal dünyamızı genişletiyor. Nazlı ve Osman'ın payına bu hayal dünyasından düşense parçaları birleştirmek, gizemi keşfetmek ve dört yüz yıl önce başlamış olan büyümlü bozmanın bir yolunu bulmaktır.

Bu parçayla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Benzetmeye başvurulmuştur.
B) İnsana ait özellikler cansız varlıklara verilmiştir.
C) Niteleyici ifadeler sıkça kullanılmıştır.
D) Yinelemelerle anlatım güçlendirilmiştir.
E) Olumlu eleştiri yapılmıştır.
8. Bir süre tren yolu boyunca gittikten sonra karanlık basarken ana yoldan ayrıldık. Büyükçekmece Gölü'nü de geçmiştik. Bir iki yerde servi ağaçları gördüm; mezarlıklar, beton duvarlar, bomboş alanlar... Çoğu zaman da hiçbir şey gözüküyor, çok dikkatli bakmama rağmen nerede olduğumuzu çıkarıyordum. Bazen akşam yemeğinde oturan bir ailenin penceresinin turuncu ışıklarını, bazen de bir fabrikanın neon lambalarını görüyorduk. Sonra bir yokuş çıktık. Bir ara uzaklarda şimşekler çaktı. Gökyüzü aydınlandı ama geçtiğimiz topraklar, kimsesiz yerler hiç aydınlanmadı.

Bu metinde ağır basan anlatım biçimleri aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öyküleme – Betimleme
B) Açıklama – Tartışma
C) Öyküleme – Açıklama
D) Tartışma – Öyküleme
E) Betimleme – Açıklama

9. Ölüm yok olmak, bitip tükenmek değildir. Ölüm yeni bir hayata kanat çırpma, hiç ölmemesine ebediyete doğmaktır. Türk tasavvufunun zirvelerinden Mevlana, ölümü "Şeb-i Arus" yani sevgiliye kavuşulan "düğün gecesi" olarak tarif ederken Yunus Emre, "Ölürse tenler ölür, canlar ölesi değil." diyerek ölümün aslında sonsuzluğa açılan bir perde olduğunu anlatıyor. Yeter ki ölümsüzlüğe layık olarak göç edelim ebedî âleme.

Bu parçanın anlatımında

- I. Tanımlama
II. Tanık gösterme
III. Öyküleme

yukarıdakilerin hangilerinden yararlanılmıştır?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II. C) Yalnız III.
D) I ve II. E) I ve III.

10. Her Mayıs bir pencere açılır içimde. Yeni bir kişilikle bakırım oradan dışarı. Yeşillik, güzellik, tatlılık, iyilik... Hepsi kucaklayıverir insanı. Ne varsa umut vericidir. Mutluluk, yaşamın ta kendisi. İnsanoğlu her şeyi elde edecek, elini uzatırsa. Yakındır, kolaydır, mümkündür bütün özlemler. İlk yazın eşsiz gücü burada zaten. İnsan yenileşiyor, taze güçler kazanıyor. İyilikleri, güzellikleri, iyimserlikleri alıyor; kötülükleri, çirkinlikleri, karamsarlıkları unutuyor. En güzel umutlarla yeniden doğuyor yeryüzüne.

Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlatım mecazlı söyleyişlerle zenginleştirilmiştir.
B) Devrik cümlelere yer verilmiştir.
C) Dolaylı anlatıma başvurulmuştur.
D) Karşıtlıklardan yararlanılmıştır.
E) Kişileştirme yapılmıştır.

